

Briseļē, **XXX**.
[...](2020) **XXX** draft

KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS

**Apspriešanās ar ieinteresētajām personām attiecībā uz novērtējumu par atbalstu
jaunatnes nodarbinātībai ar ESF un JN1 – kopsavilkums**

APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM ATTIECĪBĀ UZ NOVĒRTĒJUMU PAR ATBALSTU JAUNATNES NODARBINĀTĪBAI AR ESF UN JNĪ — KOPSAVILKUMS

1. Apspriešanās stratēģija

1.1. Mērķi

Šajā kopsavilkuma ziņojumā ir izklāstīta apspriešanās, kas tika organizēta, lai novērtētu ESF atbalstu jaunatnes nodarbinātībai 2014.–2020. gada plānošanas periodā, kā arī sniegta informācija par galvenajiem secinājumiem.

Lai nodrošinātu pārredzamību un iesaistītu ieinteresētās personas, process notika atbilstīgi standartiem un metodēm, kas noteiktas labāka regulējuma pamatnostādņēs. Dažādās apspriešanās organizētas atbilstīgi ceļvedim un apspriešanās stratēģijai. Pats novērtējuma ceļvedis¹ tika publicēts labāka regulējuma tīmekļa vietnē, un laikposmā no 2018. gada 20. jūlija līdz 17. augustam sabiedrība varēja sniegt atsauksmes par to².

1.2. Apspriešanās ar ieinteresētajām personām

Apspriešanās bija paredzēta tādām ieinteresētajām personām kā organizācijas vai personas, kas:

- bija ieinteresētas jaunatnes nodarbinātības pasākumos, kurus finansēja ESF/JNĪ;
- piedalījās vai varētu piedalīties pasākumos;
- pārzina jomu;
- vadīja vai varētu vadīt pasākumus, vai varētu būt iesaistītas pasākumu vadīšanā.

Tāpēc apspriešanās vajadzībām tika izveidotas turpmāk minētās grupas.

1. **Dalībnieki** — cilvēki, kuri ir saņēmuši atbalstu Jaunatnes nodarbinātības iniciatīvas vai citu jaunatnes nodarbinātības pasākumu ietvaros, lai gūtu ieskatu par to, cik lielā mērā ir sasniegti finansējuma mērķi attiecībā uz viņu integrāciju darba tirgū, un to, kuriem no uzraudzības mehānismu tieši nenoteiktajiem faktoriem bija nozīme šajā saistībā.
2. **Pasākumos neiesaistīti jaunieši, kas nemācās, nestrādā un neapgūst arodu (NEET)** — ar apspriešanās instrumentiem tika apkopoti viedokļi, ko pauda šīs grupas dalībnieki (Jaunatnes nodarbinātības iniciatīvas galvenā mērķa grupa), kuri nebija piedalījušies pasākumos; tas tika darīts, lai saprastu, kāpēc viņi nebija piedalījušies.

---

¹ <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/1863-Evaluation-of-the-support-to-youth-employment-by-the-Youth-Employment-Initiative-and-the-European-Social-Fund>.

² Atsauksmes par ceļvedi: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/1863-Evaluation-of-the-support-to-youth-employment-by-the-Youth-Employment-Initiative-and-the-European-Social-Fund/feedback?p_id=273121.

3. **Darbības programmu** vadībā iesaistītas struktūras, piemēram, vadošās iestādes un citi dalībvalstu pārstāvji, uzraudzības komitejās pārstāvētie sociālie un ekonomiskie partneri.
4. **Organizācijas**, kas iesaistītas jaunatnes nodarbinātības pasākumu īstenošanā kā atbalsta saņēmējas vai projekta partneres, un to ES līmeņa pārstāvji — publiskās pārvaldes iestādes valsts, reģionālā vai vietējā līmenī, valsts un privāto apmācību un izglītības nodrošinātāji, darba ņēmēju un darba devēju organizācijas, jaunatnes organizācijas, nevalstiskās organizācijas, labdarības organizācijas un uzņēmumi. To atsauksmes bija svarīgas visos novērtējuma jautājumos, joīpaši ar mērķi noskaidrot visas problēmas, kas saistītas ar jaunatnes nodarbinātības pasākumu vadīšanas efektivitāti un rezultātiem.
5. **Organizācijas un privātpersonas, kas nav tieši iesaistītas pasākumu vadīšanā**, bet kas ir ieinteresētas jaunatnes nodarbinātības jautājumos, galvenokārt attiecībā uz jauniešiem un jo īpaši jauniešiem, kuri pakļauti sociālās atstumtības riskam, un kas sniedza savu viedokli par to, kā pasākumi apmierināja konkrētās jauniešu vajadzības.
6. **Akadēmiskās un pētniecības struktūras** ar pieredzi un zināšanām par jaunatnes nodarbinātības politiku un problēmām; tās sniedza ieskatu pasākumu nozīmībā un saskaņotībā.
7. **Organizācijas**, kuras pārstāv darba devējus un kurām būtu jāsniedz atsauksmes par faktoriem, kam bija nozīme veiksmīgā dalībnieku — un jaunieši kopumā — integrācijā darba tirgū.
8. **Jaunieši kopumā**; viņi sniedza savu viedokli par īstenotās darbības nozīmību.
9. **Plaša sabiedrība**, proti, ikviena tāda persona vai organizācija ārpus iepriekš minētajām grupām, kas vēlējas izteikt savu viedokli par ES atbalstu jaunatnes nodarbinātībai.

1.3. Apspriešanās metodes un instrumenti

Apspriešanās ar ieinteresētajām personām veids	Ieinteresēto personu veids	Laikposms
Novērtējuma partnerības sanāksmes	Vadošās iestādes / starpniekstruktūras	No 2019. gada februāra līdz 2020. gada februārim
Atklāta sabiedriskā apspriešana	Var piedalīties visas ieinteresētās personas un plaša sabiedrība	No 2019. gada 24. maija līdz 16. augustam
Praktiskais darbs 10 dalībvalstīs (gadījumu izpēte) daļēji strukturētu interviju un fokusa	Vadošās iestādes, atbalsta saņēmēji, sociālekonomiskie partneri; vērtētāji/pētnieki un dalībnieku pārstāvji	No 2019. gada jūlija līdz septembrim

grupu veidā		
ES līmeņa fokusa grupas	ESF tehniskās darba grupas dalībnieki	2019. gada 2. oktobris

2. Īpašas apspriešanās/darbības

2.1. ESF pārvaldībā iesaistītās ieinteresētās personas

ESF novērtējuma partnerības sanāksmēs regulāri notika apspriešanās ar finansējuma pārvaldībā iesaistītajām ieinteresētajām personām, proti, dalībvalstu pārstāvjiem, kuri veic ESF uzraudzības un vērtēšanas funkcijas. Viņi veica vairākus uzdevumus — no vērtējuma jautājumu sagatavošanas līdz informācijas sniegšanai par konstatējumiem.

ESF novērtējuma partnerības sanāksmes datums	Apspriestais temats
2019. gada 18. februāris	Jaunākā informācija par situāciju saistībā ar novērtējuma pētījumu
2019. gada 12. novembris	Tematiskā novērtējuma konstatējumu projekts un sabiedriskās apspriešanas secinājumi
2020. gada 11. februāris	Pētījuma konstatējumi un secinājumi

Partnerības dalībniekiem tika nosūtīti ziņojumu projekti un dota iespēja iesniegt piezīmes par novērtējuma rezultātiem. Vadošo iestāžu sniegtajās piezīmēs galvenokārt bija atzīmēta atsevišķu dalībvalstu datu neatbilstība, kas vēlāk tika novērsta.

2.2. Sabiedriskā apspriešana

2.2.1. Darbības apraksts

Sabiedriskā apspriešana tiešsaistē sākās 2019. gada 24. maijā un norisinājās līdz 2019. gada 16. augustam, izmantojot rīku *EUSurvey*. Anketā bija 26 jautājumi (izņemot profilēšanu un noslēguma iedaļas), kas strukturēti ap galvenajiem novērtējuma jautājumiem un ietver gan atvērtus, gan slēgtus jautājumus.

2.2.2. Ieinteresētās personas

Sabiedriskā apspriešana tika strukturēta ap piecām respondentu grupām, kas definētas šādi:

- A.1 grupa — atsevišķi iedzīvotāji vecumā līdz 33 gadiem, kuri ir piedalījušies ESF/JNI, proti, “ESF/JNI dalībnieki”;
- A.2 grupa — atsevišķi iedzīvotāji vecumā līdz 33 gadiem, kuri vai nu nav piedalījušies ESF/JNI, ir piedalījušies citās ESF/JNI nefinansētās atbalsta shēmās, vai ir piedalījušies, bet nezina, vai to finansēja ESF/JNI, proti, “citi jaunieši”;
- B grupa — atsevišķi iedzīvotāji, kas vecāki par 33 gadiem, proti, “plaša sabiedrība”;
- C grupa — organizācijas, kuras iesaistītas ESF/JNI pārvaldībā (piemēram, vadošās iestādes, starpniekstrukturās, atbalsta saņēmēji un sociālie partneri, kas iesaistīti ESF/JNI pārvaldībā vai uzraudzībā) un kurām, iespējams, ir tiešas un detalizētas zināšanas par JNI/ESF, proti, “iesaistītās organizācijas”;

- D grupa — organizācijas, kas nav iesaistītas ESF/JNI pārvaldībā, uzraudzībā un vadīšanā, proti, struktūras vai organizācijas, kurām, iespējams, nav tiešas ietekmes ESF/JNI, proti, “citas organizācijas”.

Jautājumu skaits respondentiem bija atkarīgs no respondenta profila.

2.2.3. Rezultāti

Sabiedriskajā apspriešanā tika saņemtas **1376 atbildes**.

Tā sniedza apmierinošu vispārēju priekšstatu par dažādiem respondentu profiliem, jo īpaši jauniešiem, kuri bija galvenā apspriešanas mērķa grupa. Lielākā daļa respondentu bija jaunieši par 33 gadiem (57,6 %) un vai nu piedalījās ESF/JNI (24,7 %), vai nepiedalījās ESF/JNI (32,9 %). Nedaudz vairāk kā piektdaļa respondentu (21,8 %) pārstāvēja organizācijas, kas bija iesaistītas ESF/JNI pārvaldībā. Pārējie respondenti vai nu bija no plašas sabiedrības, vai arī pārstāvēja organizācijas, kas nebija iesaistītas shēmās.

Lielākā daļa respondentu, kas piedalījās kādā jaunatnes nodarbinātības atbalsta veidā (339 ESF/JNI dalībnieki un 92 citi dalībnieki), to darīja, **izmantojot informāciju par darba iespējām, ievirzi un konsultācijas, atbalstu darba pieredzes iegūšanā un vispārējo prasmju apmācībā**. Vismazāk izmantotais veids bija atgriešanās skolā vai uzņēmuma dibināšanas atbalsts. ESF/JNI dalībnieku un citu dalībnieku saņemtā atbalsta veids būtiski neatšķīrās.

Gandrīz viena trešdaļa respondentu atbildēja **organizācijas vārdā**. Kopumā visvairāk organizāciju atbilžu sniedza **publiskās iestādes** (38,8 %), tām sekoja **uzņēmumi un uzņēmējsabiedrības** (22,3 %) un **NVO** (18,5 %). Atbalsta saņēmēju organizācijas (kas piesakās ESF/JNI līdzekļiem un vada projektus) ir visvairāk pārstāvētās iesaistītās organizācijas (C grupa).

Vairāk nekā pusei respondentu ir zināms mērķis un darbības joma vai nojausma par to, un viņi zina vismaz vienu darbību, ko finansē ESF vai JNI, vai abi.

Ir būtisks brīdinājums attiecībā uz **pārstāvību**. Iespējams, ka sabiedriskā apspriešana kā brīvprātīga tiešsaistes aptauja nav sasniegusi visas mērķa grupas vēlamajā veidā. Atbildes uz sabiedrisko apspriešanu liecina par **ļoti nelīdzsvarotu ģeogrāfisko sadalījumu** — gandrīz trīs ceturtdaļas atbilžu tika sniegtas par četrām valstīm: Itāliju (20,4 % atbilžu, ņemot vērā vienīgi tās, kas attiecas tikai uz vienu valsti), Bulgāriju (18,8 %), Spāniju (16,4 %) un Slovākiju (16,4 %). Par pārējām valstīm tika iesniegts daudz mazāks atbilžu skaits, un par divām valstīm netika iesniegta neviena atbilde (Dānija un Luksemburga). Gandrīz 60 % respondentu bija sievietes; 40 % bija vīrieši.

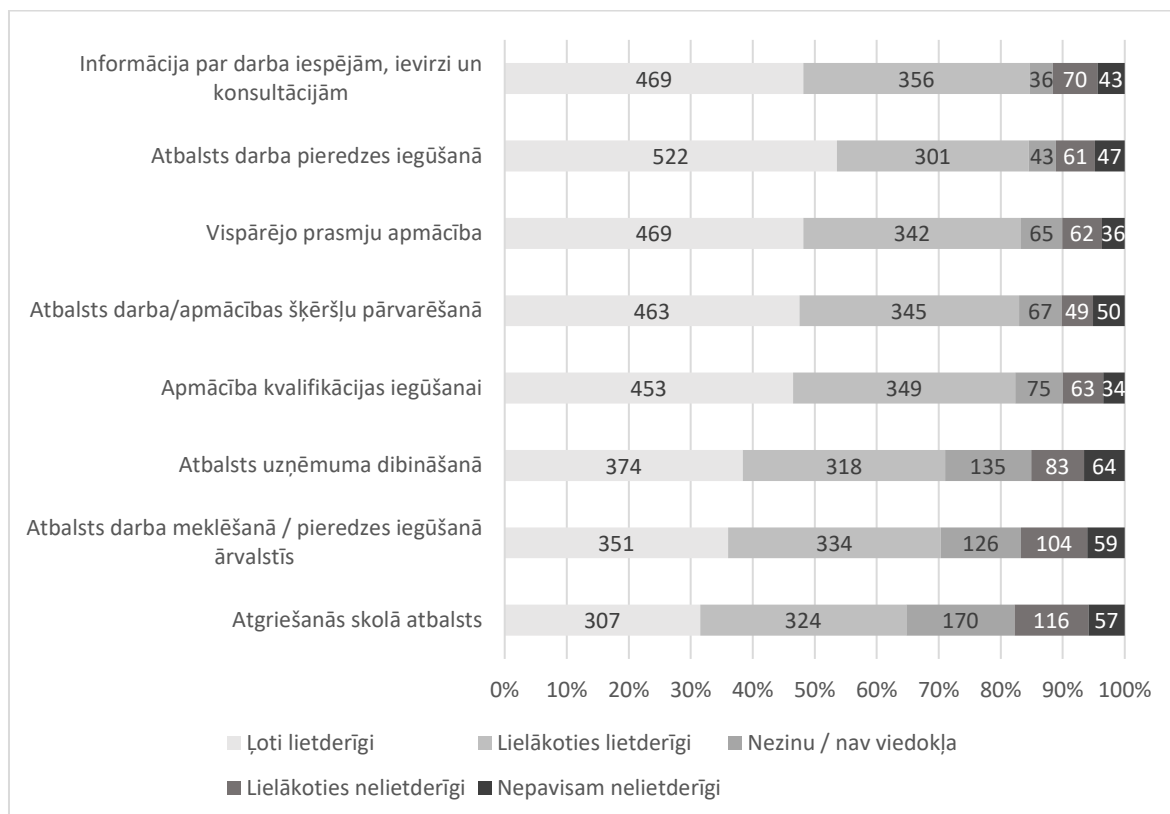
Nozīmība

Jautājumos par nozīmību tiek noskaidrots, cik lielā mērā dažādas darbības un atbalsts atbilst jauniešu, joīpaši jauniešu, kas nemācās, nestrādā un neapgūst arodu, vajadzībām, palīdzot viņiem atrast darbu, uzlabot profesionālās prasmes vai tuvināties darba tirgum.

Kad viņiem tika lūgts novērtēt **jaunatnes nodarbinātības atbalsta** darbību **lietderību**, individuāli respondenti (atšķirībā no tiem, kuri atbildēja organizācijas vārdā) norādīja uz **informāciju par darba iespējām, ievirzi un konsultācijām**, kam sekoja **atbalsts darba pieredzes iegūšanā; vispārējo prasmju apmācība; atbalsts darba un apmācības šķēršļu pārvarēšanā un apmācība kvalifikācijas iegūšanai** kā lietderīgākās atbalsta formas (no 84,8 % līdz 82,3 % norādīja, ka tās bija lielākoties vai ļoti lietderīgas).

Mazāk respondentu kā lietderīgāko novērtēja atbalstu uzņēmuma dibināšanā, darba vai iespēju meklēšanā ārvalstīs un atgriešanās skolā atbalstu (no 71 % līdz 64,8 %). Sīkāku informāciju skatīt 15. attēlā. Respondenti norādīja uz papildu atbalstu, kas varētu būt lietderīgs, piemēram, uz **sociālo prasmju apmācību un psiholoģisko atbalstu**.

1. attēls. *Cik lietderīgas, jūsuprāt, ir turpmāk minētās darbības, lai palīdzētu jauniešiem atrast darbu, uzlabot profesionālās prasmes vai ienākt darba tirgū? (A.1, A.2 un B grupa, n=976)*

ESF/JNI darbība, ko respondentu organizācijas uzskatīja par nozīmīgāko, bija **profesionālā izglītība un apmācība**, kam sekoja ievirze un karjeras atbalsts; apmaksāta mācekļība, stažēšanās, prakse; kā arī pamatprasmju apmācība. Kopienas vai brīvprātīgais darbs un neapmaksāta mācekļība tika atzīta par nenozīmīgāko atbalsta veidu (47,5 % to uzskata par nozīmīgu vai ļoti nozīmīgu salīdzinājumā ar vairāk nekā 90 %, kuri uzskata, ka nozīmīgs vai ļoti nozīmīgs ir cita veida atbalsts).

Atvērtajos jautājumos daži respondenti ierosināja, ka **sociālo prasmju apmācība un emocionālais atbalsts** (piemēram, konsultācijas vai psiholoģiskais atbalsts) arī ir nozīmīgi atbalsta veidi, kurus ESF/JNI pasākumi nodrošina retāk.

Kopumā lielākā daļa **respondentu organizāciju ziņoja, ka ES atbalsts bija pietiekami elastīgs, lai pielāgotos jaunajām vajadzībām**. Respondenti uzsvēra ESF/JNI spēju pielāgoties jauniešu vajadzībām un sociālekonomiskajam kontekstam dažādajos reģionos un dalībvalstīs. Savukārt daži citi nosūtīja negatīvas atbildes, atsaucoties uz programmu nepietiekamu spēju pielāgoties jauniešu īpašajām vajadzībām un pielāgot darbības konkrētām valstu un reģionu vajadzībām.

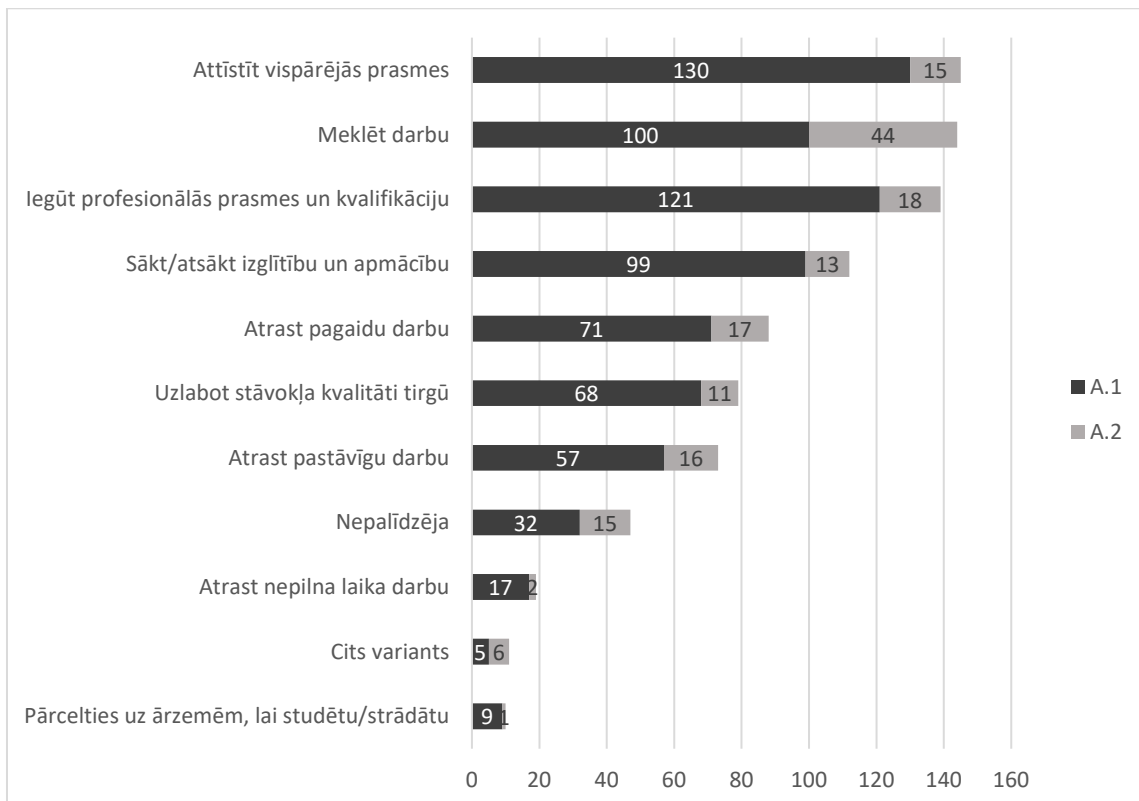
Efektivitāte

Atbildes uz jautājumiem par efektivitāti sniedz priekšstatu par to, cik lielā mērā ESF/JNI pasākumi sasniedza paredzētos rezultātus.

Viens no galvenajiem ESF un jo īpaši JNI efektivitātes faktoriem ir **programmu spēja sasniegt** un iesaistīt tos, kuri atrodas vistālāk no darba tirgus. Kopumā sabiedriskās apspriešanas respondenti norādīja uz **sociālo plašsaziņas līdzekļu kampaņām kā labākajiem kanāliem jauniešu informēšanai par atbalsta iniciatīvām**. Tālu otrajā vietā bija jaunatnes tīkli, klubi un tiešsaistes grupas, kā arī mutiska saziņa. Tomēr, kad jauniešiem dalībniekiem jautāja, kā viņi patiesībā **uzzināja par atbalsta pasākumiem, kuros viņi piedalījās**, vairums minēja **nodarbinātības dienestus un nodarbinātības informācijas centrus**, kam attāli sekoja mutiska saziņa, ģimene vai draugi, un tikai mazāka daļa uzzināja par tiem sociālajos plašsaziņas līdzekļos.

Galvenie **rezultāti, ko ESF/JNI dalībnieki** sasniedza ar programmu palīdzību, bija **uzlabotas prasmes un kvalifikācija**, vai nu attīstot vispārējās prasmes (38,3 % respondentu), profesionālās prasmes un kvalifikāciju (35,7 %), vai arī sākot vai atsākot izglītību un apmācības kursus (29,2 %). Mazāka, bet aizvien būtiska daļa atzina, ka ESF/JNI atbalsts palīdzēja viņiem iekļūt darba tirgū, vai nu atrodot pagaidu vai pastāvīgu darbu (attiecīgi 20,9 % un 16,8 %), vai uzlabojot viņu nodarbinātības situāciju (18,3 %). Katrs desmitais respondents ziņoja, ka saņemtais atbalsts **nepalīdzēja**.

2. attēls. *Saņemtais atbalsts palīdzēja jums... (A.1 un A.2 grupa, n=431, pieļaujamas vairākas atbildes)*

Salīdzinot ar citiem dalībniekiem, **ESF/JNI dalībnieki, visticamāk, saņem atbalstu, lai uzlabotu savu izglītību un kvalifikāciju un attīstītu prasmes kopumā**, lai gan nodarbinātības rezultāti ir līdzīgi (pastāvīga vai pagaidu darba atrašanas ziņā). Pārējie dalībnieki biežāk ziņoja par to, ka atbalsts ir palīdzējis viņiem atrast darbu.

Respondentiem tika jautāts arī par viņu **pašreizējo un iepriekšējo situāciju darba tirgū** (pirms viņi saņēma atbalstu). No visiem ESF/JNI dalībniekiem 46,7 % pašlaik ir **bez darba** un 29,5 % **strādā pilna laika darbu**. Pirms atbalsta saņemšanas 88,1 % bija bez darba un 1,6 % strādāja pilna laika darbu, kas liecina par pastāvīgu nodarbinātības līmeņa paaugstināšanos. No visiem pārējiem dalībniekiem 51,1 % pašlaik ir bez darba un 28,4 % strādā pilna laika darbu. Pirms atbalsta saņemšanas 77,2 % bija bez darba un 0,6 % strādāja pilna laika darbu.

1. tabula. Personu, kuras piedalījās ESF/JNI iniciatīvās, stāvoklis darba tirgū

Stāvoklis darba tirgū	Respondentu skaits A.1 grupā, absolūta vērtība (% iekavās)	
	Pirms atbalsta	Pēc atbalsta vai atbalsta saņemšanas laikā
Strādāju pilna laika darbu	5 (1,6)	94 (29,5)
Strādāju nepilna laika darbu	8 (2,6)	16 (5,0)
Biju stažieris, praktikants vai māceklis	5 (1,6)	33 (10,3)
Apguvu formālo izglītību	10 (3,2)	3 (0,9)
Apguvu arodu	6 (1,9)	7 (2,2)
Strādāju brīvprātīgo darbu	2 (0,6)	6 (1,9)
Biju pašnodarbinātais	1 (0,3)	11 (3,4)
Biju bez darba 12 mēnešus vai ilgāk	125 (40,3)	80 (25,1)
Biju bez darba mazāk nekā 12 mēnešus	148 (47,3)	69 (21,6)
Kopā	310 (100)	319 (100)
Kopā bez darba	273 (88,1)	149 (46,7)

Kā norādīja organizācijas, kas atbildēja, galvenie ESF/JNI programmu rezultāti bija uzlabot jauniešu prasmes un kvalifikāciju un palīdzēt viņiem atrast darbu, tostarp jauniem *NEET* un citiem nelabvēlīgā situācijā esošiem indivīdiem, piemēram, personām ar invaliditāti. Tas saskan ar rezultātiem, par kuriem ziņojuši individuāli atbalsta saņēmēji. Kopumā organizācijas bija skeptiskākas attiecībā uz to, cik efektīvi ESF/JNI palīdz jauniešiem uzlabot viņu nodarbinātības kvalitāti. Respondenti arī ziņoja, ka ESF/JNI ir radījis “sociālus rezultātus”, veicinot partnerības un sadarbību starp ieinteresētajām personām, integrējot marginalizētas personas, attīstot vispārīgās prasmes un grupu darbu, dodot jauniešiem iespēju uzlabot savu piemērotību darba tirgus prasībām, palielinot viņu motivāciju un integrējot sabiedrībā jauniešus, kas nemācās, nestrādā un neapgūst arodu.

Attiecībā uz **mērķa grupām** tās organizācijas, kas atbildēja, ziņoja, ka **ESF/JNI salīdzinoši veiksmīgāk palīdz jauniem *NEET* un mazākā mērā jauniešiem, kuri pārtrauc izglītību. neieguvuši kvalifikāciju, un tiem, kuri ir pakļauti sociālās atstumtības vai marginalizācijas riskam, bet ne tik veiksmīgi jauniešiem laukos vai grūti sasniedzamos apgabalos vai tiem, kuri ir pakļauti nabadzības riskam.**

Individuāli respondenti pozitīvi novērtēja visus minētos veicinošos faktorus, jo īpaši attiecībā uz **finansiālu labumu nodrošināšanu** dalībniekiem un darba tirgus vajadzībām atbilstošiem pasākumiem. **Respondenti no organizācijām**, jo īpaši no organizācijām, kas iesaistītas ESF/JNI, lielāko uzmanību pievērta tam, cik **svarīgi ir pasākumi, kas labi integrēti ar vispārējo jaunatnes politiku, un papildu pakalpojumu sniegšanai vai finansiāliem un nefinansiāliem stimuliem**, ar ko jauniešus atbalsta viņu dalības laikā. Viņi kā svarīgu faktoru salīdzinoši biežāk minēja arī elastīgu īstenošanu. Papildu faktori ir ieinteresēto personu sadarbība (piemēram, palielinot pasākumu spēju pielāgoties

vietējām īpatnībām un uzlabot dialogu starp publiskajām un privātajām iestādēm), lielākas uzmanības pievēršana individuālām vajadzībām un turpmākie pasākumi.

Jaunie respondenti, kuri nepiedalījās ESF/JNI, galvenokārt kā **nepiedalīšanās iemeslu minēja informācijas trūkumu.**

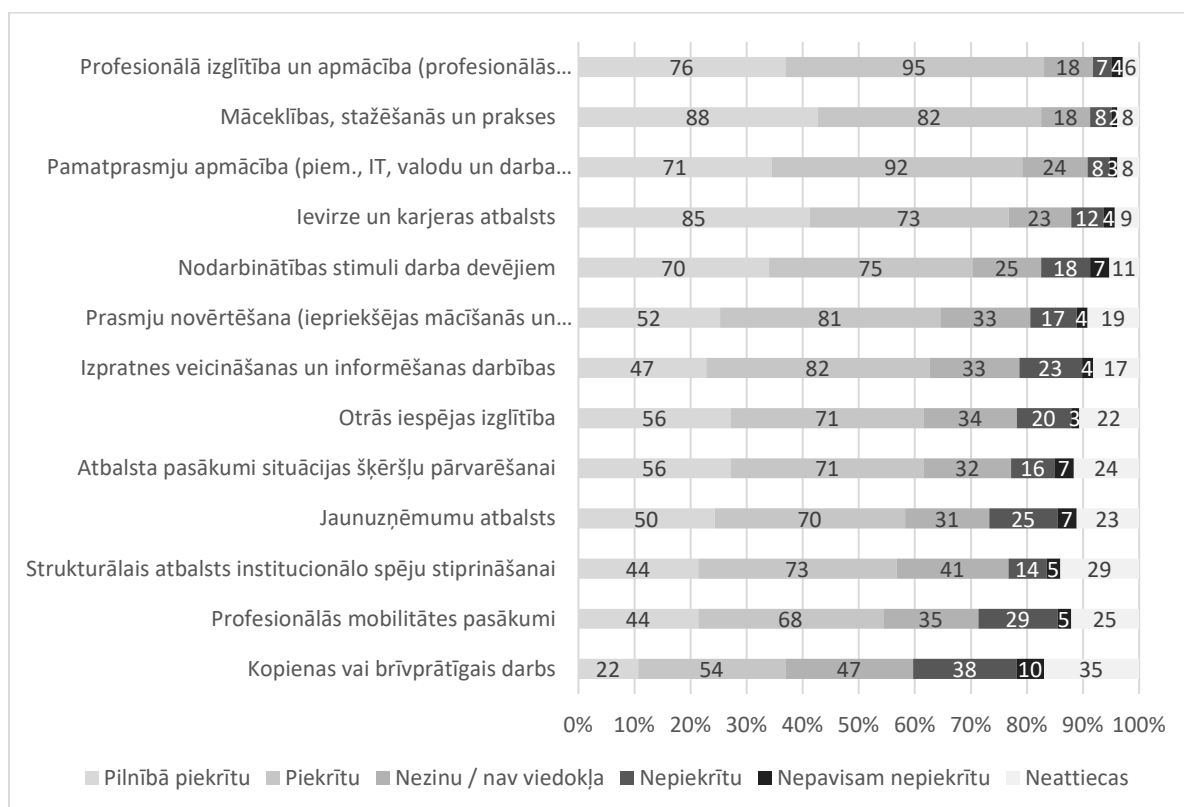
Organizācijas norādīja uz **grūtībām sasniegt mērķa grupas** kā visbiežāk izvēlēto **faktoru, kas mazina efektivitāti** (60,9 %). Citi, lai gan retāk, tomēr minētie faktori ir strukturālas problēmas, piemēram, darbvietu trūkums un dalībnieku zems izglītības līmenis, atbalsta saņēmēju administratīvais slogs un ieinteresēto personu neiesaistīšana. No valstīm ar augstāko sniegto atbildžu īpatsvaru Portugāle grūtības sasniegt mērķa grupas minēja salīdzinoši biežāk (81,3%), tai sekoja Spānija (67,6 %).

Lietderība

Jautājumos par lietderību uzmanība tiek vērsta uz pasākumu “izdevīgumu” un to, vai ESF/JNI ieguldītie līdzekļi ir proporcionāli sasniegtajiem rezultātiem.

Attiecībā uz ESF respondenti no iesaistītajām organizācijām lielākoties piekrita tam, ka profesionālās izglītības un apmācības darbības ir izmaksu ziņā lietderīgas, tām sekoja māceklība, stažēšanās, prakse, pamatprasmju apmācība (80,9 %), kā arī ievirze un karjeras atbalsts (no 83,3 % līdz 80,4 %). Šķiet, ka piekrišana ir diezgan zema attiecībā uz kopienas un brīvprātīgo darbu (41,6 %). JNI vērtējums ir līdzīgs.

3. attēls. *Cik lielā mērā jūs piekrītat vai nepiekrītat tam, ka turpmāk minētās Jaunatnes nodarbinātības iniciatīvas darbības bija izmaksu ziņā lietderīgas? (C grupa, n=206)*

Kopumā lielākā daļa respondentu no programmās iesaistītajām organizācijām uzskata, ka projektu īstenošanas, projektu atlases, komunikācijas un vērtēšanas

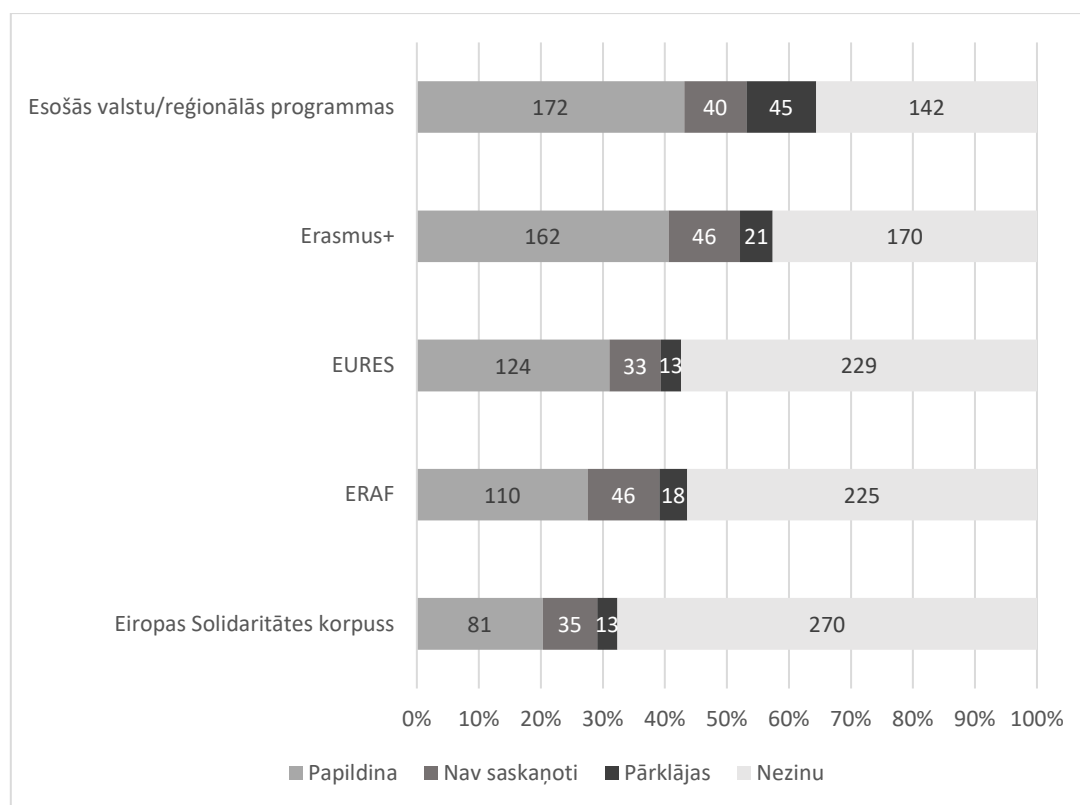
administratīvie pasākumi ir piemēroti (no 65 % līdz 61 %). Mazāk nekā puse respondentu novērtēja pārvaldības un kontroles sistēmu kā piemērotu.

Saskaņotība

Jautājumos par saskaņotību tiek novērtēts, cik lielā mērā ESF/JNI darbības ir saskaņotas ar citām valsts vai reģionālām jaunatnes un jaunatnes nodarbinātības shēmām un papildina tās.

Lielākā daļa organizāciju nevarēja novērtēt **ESF vai JNI saskaņotību ar citām valsts vai reģionālām jaunatnes un jaunatnes nodarbinātības shēmām** attiecībā uz visām minētajām shēmām (*Erasmus+*, *EURES*, *ERAF* un Eiropas Solidaritātes korpuss). Vienīgais izņēmums ir saskaņotība ar **esošajām valsts vai reģionālajām shēmām** – 43,1 % respondentu apgalvo, ka kopumā tās ir saskaņotas; iesaistītās organizācijas to novērtēja augstāk nekā neiesaistītās organizācijas (45,3 % pret 36,4 %). Tomēr shēmu pārklāšanās vai nesaskaņošana nešķiet problēma.

4. attēls. *Cik lielā mērā JNI un ESF ir saskaņoti ar citām valsts vai reģionālām jaunatnes un jaunatnes nodarbinātības shēmām ES? (C un D grupa, n=399)*

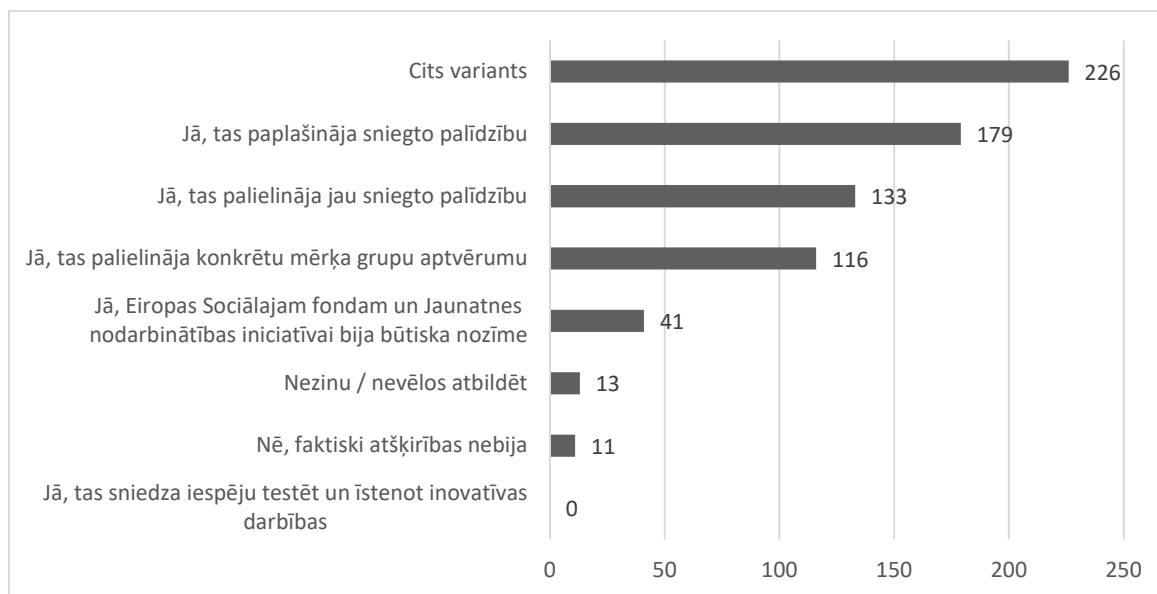
ES pievienotā vērtība

Ar jautājumiem par ES pievienoto vērtību tiek vērtēta ESF vai JNI atbalsta radītā papildu vērtība, salīdzinot ar to, ko dalībvalstis var sasniegt ar saviem līdzekļiem valsts, reģionālā un vietējā līmenī. Šis jautājums tika uzdots vienīgi organizācijām.

Organizācijas sniedza **kopumā pozitīvu** novērtējumu par ES pievienoto vērtību, ko piešķir ESF vai JNI atbalsts, galvenokārt tāpēc, ka tika **paplašināts sniegtās palīdzības aptvērums** (63,5 %) un **palielināta sniegtā palīdzība** (47,2 %). Ļoti maz respondentu (3,9 %) sacīja, ka faktiski tas neko nav mainījis. Kopumā respondenti no iesaistītajām

organizācijām sniedza pozitīvāku atbildi, turpretī vairāk D grupas respondentu ziņoja, ka tas faktiski neko nav mainījis (11,6 % pret 1,4 %).

5. attēls. *Vai ES ir sniegusi atbalstu, kas pārsniedz to, kurš paredzēts valsts vai reģionālajās programmās vai atbalsta shēmās, kuru mērķis ir sekmēt jaunatnes nodarbinātību? (C un D grupa, n=282)*

Nobeiguma jautājumi

Liela daļa gados jaunu respondentu **nākotnē būtu ieinteresēti piedalīties ES jaunatnes nodarbinātības darbībās** (66,8 %). Darbības, kas viņus visvairāk interesē, ir **apmācību kursi** profesionālo prasmju uzlabošanai, **darba pieredze**, piemēram, stažēšanās un prakse, **pamatprasmju apmācība** un **atbalsts darba atrašanā**.

2.3. Intervijas dalībvalstu līmenī un fokusa grupas

2.3.1. Iesaistītās ieinteresētās personas

Novērtējumā 10 dalībvalstīs un 20 darbības programmās tika veiktas intervijas un organizētas fokusa grupas ar ieinteresētajām personām dalībvalstu līmenī. Apspriešanās notika ar tādām ieinteresētajām personām kā vadošās iestādes, atbalsta saņēmēji, sociālekonomiskie partneri, vērtētāji/pētnieki un dalībnieku pārstāvji, piemēram, jaunatnes organizācijas.

2. tabula. *Intervējamo personu skaits sadalījumā pa dalībvalstīm un organizāciju veidiem*

DV	Vadošā iestāde un citas valdības struktūras/aģentūras/institūti	Sociālekonomiskie partneri un citas organizācijas	Vērtētāji/pētnieki
Beļģija	3	2	
Francija	8	1	1
Vācija	8		1
Grieķija	7	5	
Itālija	12	2	2
Malta	2		
Polija	4		
Portugāle	4	4	

Slovākija	20		
Spānija	4	4	

Lai no galvenajām ieinteresētajām personām iegūtu detalizētu informāciju par novērtējuma jautājumiem, papildus intervijām tika organizētas fokusa grupas Spānijā, Francijā, Polijā, Grieķijā un Portugālē. Iesaistītās ieinteresētās personas bija valsts un reģionālās vadošās iestādes, VND un citi atbalsta saņēmēji, kā arī citas privātas vai sabiedriskas organizācijas, piemēram, pētniecības institūti. Vietās, kur nevarēja sarīkot fokusa grupas, tika organizētas papildu intervijas, kā arī apkopojošas noslēguma sanāksmes ar intervētajām personām.

2.3.2. Rezultāti

Gadījumu izpēte tika izmantota kā galvenais informācijas avots ar mērķi atbildēt uz novērtējuma jautājumiem un pamatot gadījumu izpētes ziņojumus.

Intervijās gadījumu izpētes vajadzībām tika uzsvērts, ka ir palielinājies laiks, kas vajadzīgs, lai atrastu un pieņemtu darbā grūtāk sasniedzamās grupas. Dalībvalstis izmanto arī atšķirīgu mērķa grupu atlases politiku, kas ataino valstu prioritātes un valstu vajadzību novērtējumus, un dažas valstis izmanto jaunatnes programmas, lai uzrunātu jauniešus, kas atrodas tuvāk nodarbinātībai, tostarp absolventus; rezultāti parasti uzrāda augstāku efektivitātes līmeni. ESF/JNI pasākumi uzrādīja augstu elastības un jauninājumu līmeni, risinot problēmas, kas saistītas ar piekļuvi grūti sasniedzamām un neaizsargātām grupām.

2.4. ES līmeņa fokusa grupa

2.4.1. Iesaistītās ieinteresētās personas

ES līmeņa fokusa grupa tikās 2019. gada 2. oktobrī Briselē. Tā tika organizēta kopā ar Tehnisko darba grupu, un tās mērķis bija apspriest dažus vērtējuma jautājumus ar mazāku dalībnieku grupu, pievēršot lielāko uzmanību galvenajām problēmām un nepilnībām. Fokusa grupā bija vadošo iestāžu pārstāvji un Eiropas Komisijas ierēdņi. Tajā piedalījās 15 dalībnieki no 11 dalībvalstīm.

2.4.2. Rezultāti

Efektivitāte/sasniegšana

Diskusija apstiprināja pētījuma provizoriskos secinājumus un uzsvēra, ka vadošajām iestādēm ir grūtības ar sasniegšanu, jo īpaši grūtības sasniegt neaizsargātākos jauniešus plašākā mērķa grupā — jaunieši, kas nemācās, nestrādā un neapgūst arodu (*NEET*). Dalībvalstis apsprieda valstu raksturīgos šķēršļus un korekcijas pasākumus, kas veikti to novēršanai.

Lietderība/partnerības

Diskusija apstiprināja novērtējuma provizoriskos secinājumus par to, ka vairāku iesaistīto organizāciju, jo īpaši darba devēju un nodarbinātības dienestu, sadarbība ir ļoti svarīga jaunatnes nodarbinātības pasākumu efektīvā īstenošanā. Tā arī apstiprināja, ka to vislabāk var veicināt, ja darba devējiem ir nepārprotama interese sadarboties ar nodarbinātības

dienestiem, un tas var notikt tikai tad, ja apmācības piedāvājums atbilst uzņēmumiem vajadzīgajām prasmēm vai ja ir finansiāls stimuls.

Ilgspēja

Fokusa grupas diskusijā atklājās, ka vadošās iestādes apzinās nepieciešamību izmērīt un uzraudzīt jaunatnes nodarbinātības pasākumu rezultātu ilgspēju, jo īpaši attiecībā uz nodarbinātības rezultātu noturīgumu laika gaitā. Tā arī atklāja, ka dalībvalstīm ir grūtības to izdarīt, lai gan rezultātu rādītāji (īstermiņa un ilgāka termiņa), administratīvo datu kopas un *ad hoc* apsekojumi ir noderīgi atbalsta rīki. Ilgspēju var interpretēt arī ar tādām sistēmiskām izmaiņām kā uzlabota jaunatnes nodarbinātības politikas pārvaldība vai palielinātas institucionālās spējas.